

Serfiraz Ergun
serfiergun@haberturk.com

Sarılar kırmızılar, güneşi batıran seramik çanaklar- Alev Ebüzziya Siesbye

08.12.2018 - 12:38 | Güncelleme: 08.12.2018 - 12:38

Türk olmasıyla gurur duyduğumuz seramik sanatçısı **Alev Ebüzziya Siesbye**'nin yeni işlerinin sergisi dün akşam uzun yıllardır onu temsil eden **Nev Galeri'de açıldı**. Alev Ebüzziya Siesbye, onun kurumsal, ya da marka adı. Bizim için o, Alev Ebüzziya, çünkü Namık Ziya ve Şinasi'nin arkadaşı, **sürgün yemiş gazeteci Tefrik Ziya'nın torunu**; gazeteci, yazar, siyasetçi **Ziyad Ebüzziya'nın kızı**. Ama Danimarka'lılara sorarsanız, ilk eş durumundan o, Alev Siesbye.

Alev Ebüzziya Siesbye

Galeri Nev'in Karaköy'den geri dönüp geldiği eski mekanı **Mısır Apartmanı**'ndaki sergiye bir giriyorsunuz sanki bir gün batımı ve siz kırmızının ve sarının tüm tonlarının arasındasınız. **Güneşin son ışıkları gözünüzü alıyor...** Ya da bir odun fırınının kapağı açılmış ve siz sarı ve kırmızının en sıcak tonlarını taşıyan alevlerle burun buruna gelmişsiniz. Alevler yine gözünüzü alıyor. İşte Nev'deki durum bu. Çünkü **Alev Ebüzziya bu sergisinde sadece sarı ve kırmızının değişik tonlarını kullanarak seramik çanaklarına hayat vermiş**. 17 tane yeni seramik çanaklarından üretmiş Alev Ebüzziya bu sergisi için ve bir sergi düşünün ki sanatçının sergisi henüz halka açılmamışken eserlerin tümü satılmış. Fiyatları sormadım ama **en az 30-35 bin Euro değerindedir her biri**. Nev Galeri'nin sahibi Haldun Dostoğlu'na sordum hepsinin satılıp satılmadığını, "Evet" dedi, "Uzun da bir bekleme listesi var." Yani **gelecek sergisini bekliyor koleksiyonerler**. Yeni koleksiyoner de pek yokmuş alanların arasında, sadece elini çabuk tutan eskiler. Dostoğlu şunu da söylemeden edemedi; **"Geçen yıl Alev'in bir eseri yurt dışındaki büyük müzayede evlerinden birinde 43 bin pounda alıcı bulduktan sonra eserlerinin önünde böyle kuyruklar oluştu işte."**

Galeri Nev'in sahibi Haldun Dostoğlu ve Paris'te yaşayıp üreten sanatçımız Alev Ebüzziya, üçümüz oturduk bir masanın başına:

Haldun Dostoğlu: 22-24 sanatçım var, zaten fazlasını taşıyacak yerim de yok. **Sanatçı galerici ilişkisi bir evlilik gibi**. Evleniyoruz, taraflardan biri sadakatsizlik yaparsa boşanılır. Çoğu sanatçılarımızla o sadakat devam ediyor. Şurada Canan Tolon oturuyor, **1991'den beri, Alev 1986'dan beri, İnci Eviner 1989'dan beri, Hale Tenger'i 1990'dan beri temsil ediyorum**. Bu iş güven meselesi. Bizim sanatçılarla aramızda bir güven var ve yazılı hiçbir kontrat yok. Bu güven çok zor kurulur, çok kolay sarsılır. Güven kurulduktan sonra biz birbirimizin dostu, babası, anası oluruz. **Bana Abidin Dino tanıştırmıştı Alev'i**. Demişti ki **"Paris'te bir kız var Alev, mutlaka gör tanış."** Ertesi gün de Paris'te Yüksel Arslan sergisi açılıyor, açılışa gittim. Abidin Bey o kadar güzel anlatmış ki, Alev'i uzaktan görür görmez tanıdım. Çizer gibi anlatmış. Ben de büyük bir cesaretle yanına gittim ve **"İstanbul'da eserlerinizi sergileyelim mi?"** dedim. Alev bir saniye bile düşünmeden **"Neden olmasın?"** dedi. Oradan başladı beraberliğimiz.

Serfiraz Ergun: 2002'de İslam Eserleri Müzesi'nde de sizinle mi açmıştı sergiyi?

HD: Evet, aynı sergi ondan önce Kopenhag'daydı. Beyaz duvarlar, beyaz podyumlar, üzerinde beyaz ve nötr çanaklar... **Danimarka'lılar Alev İskandinavdır diye iddia ediyor, biz de diyoruz ki saçmalamayın, Mısır'dan Mezopotamya'dan**

Selçuklar'dan gelen bir geleneğin devamıdır. Hayır hayır diyorlar. O sergiyi biz İstanbul'a aldık, mimar Nevzat Sayın'ın fikridir **İslam Eserleri Müzesi'**nde açmak, o zamanki müdiresi de şimdiki **Sakıp Sabancı Müzesi müdiresi Nazan Ölçer.** Onu ikna etmek biraz kolay olmadı ama Nazan Hanım ikna olduktan sonra büyük cömertlikle en güzel salonunu verdi müzenin. Uşak halılarının önünde sergiyi kurduk. Danimarka müzesinin müdürleri ve küratörleri geldiler ve baktılar, "Haklıymışsınız" dediler: "**Alev anayurduna gelmiş.**" Bayburt Baksi Müzesi'ndeki son sergiyi gördünüz mü? Dağın tepesindeki o köylü kadınların yaptığı çömlekleri görünce orada anlıyorsunuz ki bu kadının bu formu aslında 6 bin yıldır bu topraklarda yapılanın bugünkü tezahürüdür.

SE: Alev, kaç sene geçmiş sen Türkiye'de sergi açmayı?

Alev Ebüzziya: 6 sene geçmiş.

DÖRT SARI İKİ KIRMIZI TONU SERAMİK ÇANAKLAR

SE: Renkler ne kadar sıcak ve çarpıcı, sarı ve turuncunun tonları.

AE: 3-4 değişik sarı var, 2 değişik kırmızı var.

SE: Bunlar senin işlerinde fazla görmeye alışkın olmadığımız renkler. Yeni bir döneme mi girdin? Çok çarpıcı ve sıcak renkler, ruh durumun nasıldı? İspanya'da yapsan anlayacağım. Paris'te yaşayan ve üreten bir sanatçısın.

AE: Ruh halini söylemek çok zor da, sır denemeleri yapıyordum o zaman. **Bu kırmızı sırla ben 3 senedir çalışıyorum, deneme yapıyorum.** Atölyede bir ara sarı sır denemeleri de vardı. Bir ara yan yana düştüler. Aslında ben kırmızı bir sergi yapacaktım, **atölyede sarılar ve kırmızılar yan yana gelince birbirlerini desteklediklerini gördüm.** Yani benden çok işler karar verdi nasıl bir sergi olacağına.

SE: Bu sırları zorluk sırasına dizabiliyor muyuz? İzniklerde de kırmızının en zor tutturulabilen renk olduğunu biliyoruz.

AE: İznik çinilerinin pişirilme derecesiyle benim kullandığım derecenin alakası yok. **Ben 1300 dereceler çıkıyorum. O derecelerde renk çok azdır. Kırmızı ve sarı yapılması en zor renklerdir.** Yani o derecelerde renk çok zor çıkıyor.

SE: Sanat tarihinde Alev Ebüzziya diyince önümüze çıkan birkaç özellik vardır. Birincisi çok yüksek derecede pişirir

işlerini.

AE: Sadece benim kullandığım bir derece değil 1300 derece. Yüksek pişirim yapan herkes o dereceyi kullanmak zorundadır. **Yüksek pişirimli seramiğin kalitesi çok daha yüksek oluyor.** Bu demek değil ki alçak derecede pişirirsen iyi bir iş çıkartamazsın. Ama o derecelerin kalitesi çok daha önemli. Tenekeyle altın kadar farklı.

SE: Yüksek derecede form tutturmak zor mu?

ATÖLYEMİ AÇINCA İLK İKİ SENE SADECE TOPRAK DENEMESİ YAPTIM

AE: Formu bozulmasın diye ona göre toprak seçiyorsun. Ben Danimarka'da 1967-68 yıllarında ilk atölyemi açtığım zaman yüksek pişirimli seramik yapacağımı çok iyi biliyordum. **2 sene sadece toprak denemesi yaptım.** Zaten bir atölyede yapılacak ilk iş toprak denemesidir. Sonra o toprak yapmak istediğin tarz işe uygun mu, tekniğe uygun mu, yeterince esnek mi, yeterince plastik mi, bütün bunları iki sene çalışa çalışa, değiştire değiştire öğrenirsin. **Yüzlerce toprak deneyip**

yüzlerce deneme yaparsın. Daha sonra da o huyunu suyunu öğrendiğin toprakların üzerine sırları denemeye başlarsın. O da çok çok vakit alan bir çaba. Bu altyapıyı iyi kurmuşsan toprağın çatlayıp patlamasını, sırrın akmasını da yüzde 95 önleyebiliyorsun.

SE: Anadolu çanakları senin seramiklerinde hatırlatılır diye bir efsane dolaşır.

AE: Tamamen yanlış. **Anadoluda çanak yoktur ki.** İznik formlarına, Kütahya formlarına bak, 2-3 formu geçmez. **Ben daha çok anneannemin tencerelerinden etkilendim belki. Belki de bir Kuros heykelinden.** Bizde zaten form çok az.

ALEV EBÜZZİYA SERAMİK VE PORSELEN ENDÜSTRİSİNDE SERİ İMALATTA

SE: Bugüne kadar bir çok endüstri kurumuyla seri imalata geçtin. **Kopenhag Kraliyet Porselenleri, Rosenthal Porselenleri, Georg Jensen gümüş ve çelikleri, Paşabahçe, Beymen gibi büyük firmalara ürünler tasarladın.**

Sanayiye kayınca tek iş üretmekle seri imalata geçmek arasında maddi manevi nasıl bir ayrım var? Bir sanatçı kimliğine nasıl dokunuyor bu?

AE: Çok büyük fark var. Bir kere imalatı iyi bilmen lazım. Çünkü senin verdiğin modelin imalattan aynı şekilde çıkmasını işçilerle birlikte takip ediyorsun. Mesela **bir yeni yemek takımını çıkması 2 seneyi alır.** En az. O yüzden yeni formlarda yeni takımlar çıkarmazlar. Eski takımların üzerine yeni desen uygulayıp çıkartırlar. **Kopenhag'da 8 parçalık bir takımın çıkması 2.5 sene aldı.** Tabii endüstriye çalışmanın hoş tarafı atölyedeki yalnızlıktan kurtuluyorsun. İşlerinle daha çok kitleye ulaşıyorsun, evlere giriyorsun daha kolay ulaşabiliyorsun. Bir de tabii çok şey öğreniyorsun. Yaptığın şeyler doğru olmalı. **Bir çaydanlığın akıtmamasına, bir fincan sapının elinde kalmamasına, sabunlarken düşmemesine..** Bütün bunları tasarlarken göz önüne almak gerekiyor. Danimarka tasarımının marifeti de budur. Estetik ve kullanılabilirlik tamamen iç içe geçmiştir. Çok eski bir kültürleri var bu konuda. **Ustalarla çalışmak da hoşuma gidiyor.** Çok büyük ustalar var oralarda. Biraz tutucudurlar yeni birşey yapmak konusunda ama yeni birşey yapmayan fabrika da müze fabrikasına dönüşür sonunda. **Her yenilik sisteme bir avuç kum atmak gibidir fabrikalarda.** Zorlanır fabrika. Yapmazsa da müze fabrikası olur. İşçiler **"A bu böyle olmaz, böyle yapılmaz"** der ilk önce. Ben de **"Hadi canım bir deneyelim"** derim. O zaman da canla başla yardımcı olurlar. Benim de işim, olmayan birşeyi yapmak zaten.

SE: Bu endüstride senin söz hakkın ne kadar?

AE: Yüzde yüz.

SE: Onlar sana, **"Ya bu sene eflatun moda, Alev Hanım çanakları eflatun yapalım"** dese. "Çok satar yaparsak" deseler.

AE: Yüzde yüz, yüzde yüz. Bunu bana söylediler, "Alev hanım bu sene bilmemne renk çok moda" dediklerinde ben de cevabımı yapıştırdım. **"Ben modayı taklit etmem kızım, yaratırım"** dedim. Benim işim bu. Benim işim yeni birşey yapmak. Taklit etmek değil.

SE: Sen formlarını yaratırken; o tek noktada yerle temas eden uzun silindirik ya da yayvan formlar, geniş çanaklar, daha büyük daha küçük olanlar, bunlara hayat verirken tek tek mi düşünüyorsun yoksa büyüğü küçüğü kısası uzununu bir arada

bir kompozisyon mu hayal ediyorsun henüz imalat aşamasında? **Sergi alanındaki kompozisyon aklından geçiyor mu o sırada?**

AE: Önce tabii çamurla çalışıyorum. Ama bilinçli bilinçsiz, şuur altında, kafanın ardında belli bir tasarım oluyor. Hem form hem renk. **Her renk her boy seramiğe uymuyor.** Her rengin bir titreşim alanı var. Otomatik olarak artık biliyorum nasıl olabileceğini. Mesela **bu sergiyi sadece renkleri düşünerek yaptım.** Bundan altı sene önceki serginin de siyah-beyaz olmasını istemiştım. Siyah beyaz olunca ona uygun bir dekor gerekirdi. **Nefret ederim dekor Lafından da ama biraz da çanağın istediklerine göre hareket ettim.** Çanağın doluluğu boşluğu, içindeki boşluğun çanağın nefes almasını sağlmasına gayret ediyorum. Bir de form ve renk dekorunun birbirine deri kemik gibi uyum sağlmasını istiyorum. Serginin teker teker olması önemli değil. **Amacım serginin bir müzik parçası gibi bütün olması.** Hep birlikte göstereceğin için bir birlik kurmak da önemli.

SE: Çok uzun bir üretim süreci var bu seramiklerin. Bir çanak kaç gününü alır senin mesela?

AE: **Büyük bir çanağın çamur işi sabah 10.30 gibi başlasam akşam 6'da ancak bitirebilirim.** Ve durmadan bir çalışma. Çünkü bütüm gücümün, amacımın, sınırlarımın, duygularımın oraya geçmesini isterim. O da girer, **çamurun da hafızası vardır.** Yaptığın herşeyi hatırlar çamur. Onun için bütün o didişmenin o gün bitmesini tercih ediyorum. Ondan sonra o işler iki ay kadar kuruyor.

SE: Paris'te senin atölyene geldiğimde gördüğüm o raflarda mı kuruyor. Doğal oda sıcaklığı koşullarında.

AE: Tabii tabii. Çok sıcakta çabuk kurursa deforme olur. **20-22 derecede yavaş yavaş kuruyor.**

SE: Senin bu süreçte dikkatini dağıtan nedir? Bakkala ekmek almaya gider misin, telefona cevap verir misin?

AE: Bakkala gitmem, hayır hayır evden hiç çıkmam o çalışmayı kesmem. Ama telefona cevap veririm. **Telefonumu plastikle sararım ki çamurlu ellerimle tutmayayım. Mesela müzik çok dinlerim ama çok yoğun dikkatli çalışıyorsam müzik de dinlerim.** Nasıl bir konsantrasyon.

DÖRT TARAFI AYNALI ATÖLYE

HD: Form, simetri, denge herşey elle çıktığı için. Aynada görüyor karşısında. Atölyesinin dört tarafı aynayla çevrili. Tornada yaptığı formu 360 derece aynada görüyor.

AE: **Kuşbakışı bakmakla olmuyor çanaklar.** Profillerini de görmem gerekiyor .O yüzden aynaya bakıyorum çalışırken, çanakların her tarafını görmem gerekiyor.

HD: Aynadan izleyerek, simetrisini, biçimini, formunu kontrol altında tutuyor.

SE: Nasıl zamanlarda daha üretkensen? Hava güzelken mi, neşeliyken mi?

AE: Hiç umurumda değil. **Yapılacak iş varsa ruh halim ne olursa olsun girip çalışırım.** Her sabah kendimi ensemden tutup atölyeye götürüyorum. Sergiler olmasa çok daha zor olurdu. Sergiler ne de olsa bir deadline getiriyor. İyi ki sergiler var. Yoksa insan yayılabılır. Ama **ben çok çalışkan ve disiplinli bir insanım.** Ama tabii ki en iyi çalışma dönemi sürekli çalıştığım dönem. İki, üç, dört, beş ay hergün, hergün, hergün... **Sergi sonrası bir boşluğa düşülür her zaman.** Atölyeye

girersin, eyvah Őimdi ben ne yapacađım. O boŐluk sűrer ama Őimdi önümde baŐka sergiler olduđu için o boŐluđa dűŐmeye vaktim olmayacak.

2020 MART'TA KOŐLARIN YENİ MŪZESİ ARTER'DE SERGİ

SE: Soracaktım ben de. Bir sergi biter bitmez hemen yeni planlarına baŐlar mısın?

AE: BaŐladım bile.

SE: Ne var önünde?

AE: Nev'e gelecek iŐler paketlenildiđi an beni yeni sergiye çalıŐmaya baŐladım bile. Belçika'da sergim var. (Haldun Dostoglu'na d nűyor) **Söyleyelim mi Arter'i?**

SE: Tabii söyleyin. **KoŐlar'ın Dolapdere'deki yeni műzesi Arter'in açılıŐ sergisi mi?**

AE: Hayrı açılıŐta değil, daha sonra. 2020 Mart.

ATÖLYEDEN ÇIKINCA ÇANAKLARIN BAŞKA BİR HAYATI OLUYOR

SE: Bu çıkan sergiden mutlu musun?

AE: Hep bir kuşkuyla bakıyorsun. **Her zaman kuşkuyla bakıyorsun.** Çünkü atölyenin içindeyken işlerin başka bir hayatı var. Atöyleden çıktıktan sonra artık senin sorumluluğundan çıkıyor.

SE: İzleyici ne düşünecek diye mi?

AE: Onu da çok merak ediyorum ama izleyicinin de hoşuna gitmek için hayatımda bir iş yapmadım.

HD: O atölyede raflarda duran işler başka bir dünyaya gidip de o podyumun üzerine yerleşince yeni bir hayatıyet kazanıyor. **O vakit ya oluyor ya olmuyor.** Böyle bir risk var.

AE: Sergi aslında oluyor. Her gittiği yerde oluyor. Sergi açmak onun için önemli birşey. Yani kendi işini onun başka bir hayatında görüyorsun. **İşin başka bir hayatını görüyorsun.** Tabii sevinirim beğenilirse ama ben beğenmediğim zaman oturup yenisini yapıyorum. Daha iyisini yapabileceğimi biliyorsam, neden yapmıyayım?**Neden daha azıyla yetineyim?** Bir de tanınan biri olduğum için sorumluluğum büsbütün artıyor. En önce kendime olan sorumluluğum çok önemli.

SADELİĞİN MÜKEMMELLİĞİ

HD: Alev'in bu kadar başarılı ve özgün bir sanatçı oluşu, **baktığımız an ah Alev'in seramiği bu dediğimiz,** yani imza gibi işler yapan bir sanatçı olmasına rağmen.. **Bir sanatçı zaten öyle bir imza yartmışsa, üslup diyoruz zaten buna, bu yılların emeği, o süslemelerden, desenlerden, çiçeklerden arındırılmış işler.** Gelip gelip en sade en mükemmel haline getirdi. O incelikte yüksek pişirimde, bu incelikte form yapmak çok kolay bir iş değil.

SE: Tamam onu söylüyorum. **Alev Ebüzziya'yı biricik kılan nedir sizce?**

HD: **Sadelığın mükemmelliği**

